



# Kainuu

Maakuntauudistus

Tilannekatsaus/ Maakuntahallitus  
27.3.2017

## KAINUUN SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUKSEN ESIVALMISTELUN TILANNEKATSAUS

### 1) ESIVALMISTELUN LÄHTÖKOHDAT

#### UUDEN KAINUUN MAAKUNNAN VALMISTELUN VISIO

#### "KAINUTLAATUISEN PALVELEVA JA ELINVOIMAINEN EDELLÄKÄVIJÄMAAKUNTA"

= oma-aloitteinen yhteisvastuu uuden Kainuun maakunnan  
tulevaisuudesta

< kärkinä palveluiden ja elinvoiman kehittäminen

< hallintokokeilun (2005-2012) pohjalta nousseen edelläkävijyyden päämäärätietoinen  
uudistaminen kainuulaisten parhaaksi

#### Esivalmisteluvaiheen (1.9.2016-30.6.2017) tavoitteet:

- maakuntaan/monialaiseen maakuntavirastoon siirtyvät tehtävät/ nykytilannekartoitus,
- osallistava suunnittelu ja riittävä vuorovaikutus,
- asiakaspalvelutarpeet ja tehtävien tehokkuustarpeet huomioiva muutosprosessi

→ luodaan perustaa ja edellytyksiä uuden maakunnan palvelujen sujuvuudelle ja elinvoimalle

(= nämä näkökulmat kirkeiksi johtotähdiksi jo esivalmistelussa)

Mittarit:

- Toimenpide-esitysten valmisteluaste väliaikaishallintovaiheen pohjaksi
- Kohderyhmäpalaute muutosviestinnästä
- Palaute osallistamisen ja vuorovaikutuksen kattavuudesta
- Arvioinnit muutosprosessin ohjautumisesta

Postiosoite:  
Kainuun liitto,  
Kauppakatu 1  
87100 Kajaani

Laskutusosoite:  
Kainuun liitto,  
Ostolaskut  
PL 401  
87070 Kainuu

Sähköposti:  
[etunimi.sukunimi@kainuu.fi](mailto:etunimi.sukunimi@kainuu.fi)

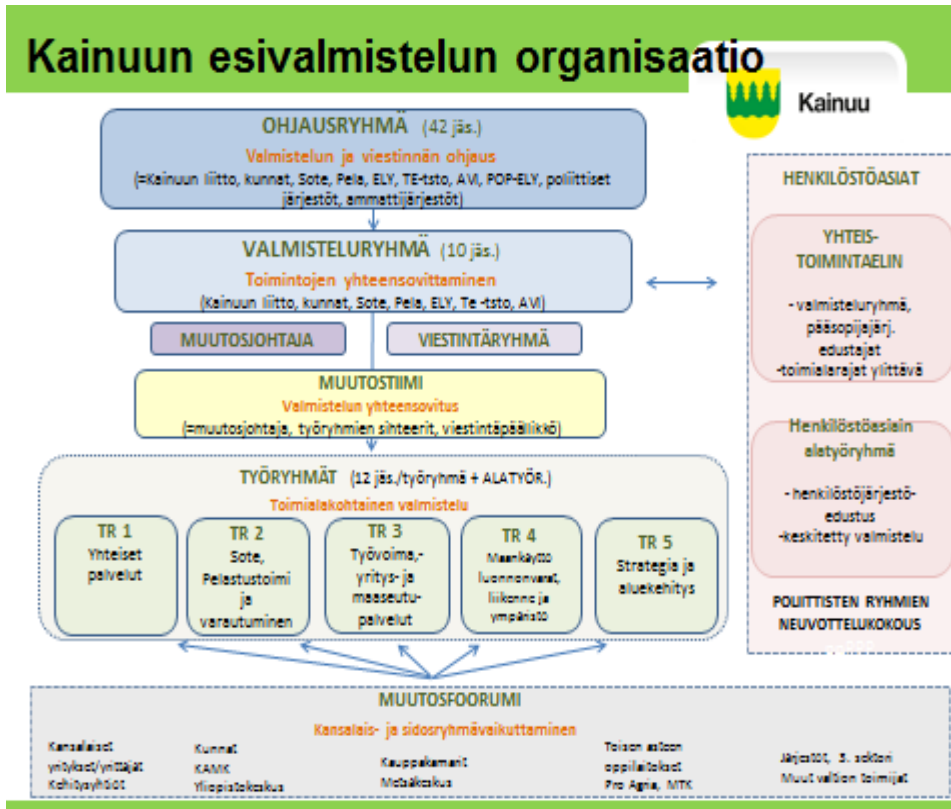
Y-tunnus  
2496992-4

Pankki:  
Iban:  
FI17 8119 9710 0090 04  
BIC: DABAFIHH  
OVT-tunnus:  
003724969924

Internet  
[www.kainuu.fi](http://www.kainuu.fi)



## 2) Organisoituminen



Poliittisten ryhmien neuvottelukokous koostuu poliittisten piirijärjestöjen nimeämistä edustajista, evästä ja linjaa esivalmistelun etenemistä

Alatyöryhmät: henkilöstöasiat, ICT , arkisto- ja asiantuntijaryhmä, pelastustoimi, ensihoito ja varautuminen, soten organisointi(organisaation uudistaminen, johto- ja hallintosääntöjen sekä toimivallan delegoinnin perusteiden tarkistaminen, Kainuun uuden sairaalan uusien toimintamallien vaikutus,Pohjois-Suomen yhteistyöasiat, maakunnan järjestämistehtävä)

Lisäksi valmisteluryhmä on perustanut kokouksessaan 13.3.17 hallinnon ja talouden valmistelua tukemaan viranhaltijoista koostuvia asiantuntijaryhmiä.



Työryhmät ovat tehtäväjoaltaan ja vastuuhenkilöiltään seuraavat:

**1) YHTEISET PALVELUT**

*(pj. Toivo Sistonen/KOK, sihteeri Ville Turunen/ sote)*

*- henkilöstö-, talous-, tietohallinto- ja kiinteistöasiat*

**2) SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI, PELASTUSTOIMI, ENSIHOITO JA VARAUTUMINEN**

*(pj. Aki Räisänen/VAS, sihteeri Matti Heikkinen/ sote)*

**3) TYÖVOIMA-, YRITYS- JA MAASEUTUPALVELUT**

*(pj. Raimo Piirainen/SDP, sihteeri Maija Granqvist/TE-toimisto)*

*-maakunnan liitolta, ELY-keskuksesta ja TE-toimistosta siirtyvien tehtävien ohella kunnista ja aluehallintovirastosta siirtyvät maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan velvoitteet sekä ympäristöterveydenhuolto ja alueellinen alkoholihallinto*

**4) MAANKÄYTTÖ, LUONNONVARAT, LIIKENNE JA YMPÄRISTÖ**

*(pj. Antti Komulainen/PS, sihteeri Jari K. Pesonen/ Ely-keskus)*

*-sisältää maakunnan liitosta, ELY-keskuksesta sekä mahdollisesti kunnista siirtyvät velvoitteet*

**5) STRATEGIA JA ALUEKEHITYS**

*(pj. Marisanna Jarva/KESK, sihteeri Heimo Keränen/ Kainuun liitto)*

*- sisältää maakuntastrategian, -ohjelman sekä toiminnallis-taloudellisen suunnittelun*

**6) VIESTINTÄRYHMÄ**

*(pj. viestintäpäällikkö Eeva Mäntymäki, sihteeri Arja A. Korhonen/ Kainuun sote+ liitto)*

*-uudistuksen muutosviestinnän suunnittelu ja ohjaus*



Esivalmistelun välittömät kustannukset vuonna 2016 Kainuun liiton kirjanpidossa olivat 67 181 euroa. Esivalmistelun kustannukset vuonna 2017 (1.7.2017 saakka) ovat arviolta 100 000 euroa. Yhteensä esivalmisteluun käytetään rahaa noin 170 000 euroa.

Esivalmistelussa on suoranaisesti (= ulkopuolisina palkattuina) mukana 1.9.2016 alkaen kokoaikainen muutosjohtaja sekä 9.1.2017 alkaen osa-aikainen asiantuntija eli 1,5 henkilöä. Suunnitelmissa on palkata vielä kaksi henkilöä esivalmistelun valmistelutyön tueksi kevään aikana. Välillisesti esivalmisteluissa on mukana työpanosta vähintään 8 htv:n verran maakuntaan siirtävistä organisaatioista (ei ylintä johtoa).

Maakuntauudistuksen esivalmistelussa on syyskaudesta 2016 lukien ollut mukana noin 150 henkilöä. Kun sama valmisteluaineisto on koko ajan toimitettu sekä työryhmien varsinaisille että varajäsenille, on valmistelutieto välittynyt myös vastaavalle määrälle varajäseniä. Kun otetaan huomioon uudistuksen kokonaisuuteen olennaisesti liittyvä sote-osuus ja sen toimintamallien pitkään jatkunut kehittäminen Uusi sairaala –hankkeen työryhmien puitteissa, uuden maakunnan valmisteluun osallistuu suuruusluokkana tässä vaiheessa yhteensä noin 300 henkilöä. Valmistelutieto on muistioiden ja pöytäkirjojen muodossa kaikkien kiinnostuneiden tahojen ja kansalaisten avoimesti seurattavana sote- ja maakuntauudistuksen Kainuun kotisivuilla.

### 3) TYÖSKENTELY

**Keskeinen esivalmistelua ohjaava ydinkysymys on:**

**KUINKA ORGANISAATIOIDEN, TEHTÄVIEN, PALVELUJEN JA HENKILÖSTÖN KOONTI JA UUDEN KEHITTÄMINEN VALMISTELLAAN NIIN, ETTÄ MUODOSTUVA MAAKUNTA PARANTAA ASUKKAIDEN/ASIAKKAIDEN NÄKÖKULMASTA PALVELUJEN SUJUVUUTTA JA ALUEEN ELINVOIMAA ?**

Työryhmille annettiin tehtäväksi kartoittaa 30.11.16 mennessä **toimialansa palvelujen, toiminnan ja voimavarojen nykytila ja –ympäristö**. Työryhmien tuli lisäksi ottaa kantaa 31.12.16 mennessä lakiluonnoksen mukaisesti muodostuvaan tehtävien, palvelujen ja toimintatapojen kokonaisuuteen. Työryhmät laativat syksyn



2016 valmistelusta väliraportit 4.1.17 mennessä (valmisteluryhmän käsittely 9.1.17 ja ohjausryhmän 23.1.17).

Erityistä keskustelua työryhmävalmisteluun liittyen on noussut tehtäväkokonaisuuksien rajapinnoista, keskitetyksi ja ylimaakunnallisesti tuotettujen aluehallintopalvelujen tulevasta järjestämisestä, nykytilaan liittyvien resurssitietojen saatavuudesta sekä tukipalvelujen ja yrityspalvelujen tulevasta järjestämisestä ja palvelukeskusyhtiöiden valmistelun maakunnallisista vaikutuksista. Myös tulevan maakuntastrategian ja sen prosessin luonne, suhde maakuntaohjelmavalmisteluun ja aluekehittämistehtävien vaakatasoinen yhteistyö ja jäsentyminen monialaisessa työryhmävalmistelussa ovat keskusteluttaneet. Pohdintoja ovat aiheuttaneet myös valinnanvapauslainsäädännön käytännön vaikutukset sekä maakunnan järjestämistehtävä ja palvelu/liikelaitoksen rooli.

### **Ohjausryhmän kokouksen 23.1.17 linjaukset työryhmien jatkovalmisteluun:**

- Kainuun oman maakunnallisen tukipalveluyhtiön perustamisen edellytykset selvitettävä (huomioon valtakunnallisten palvelukeskusyhtiöiden vaikutus, Kainuun kuntien tuottamat palvelut ja Pohjois-Suomen yhteistyö (ICT))
- Valinnanvapauslainsäädännön käytännön vaikutukset sote-palvelujen järjestämiseen ja tuottamiseen sekä niiden organisoimiseen on selvitettävä
- Kainuun sotessa tehty iso muutos- ja kehittämistyö on yhdistettävä uuden maakunnan valmisteluun (Uusi sairaala-hankkeen kehittämistyö yhteensovittettava ja jatkojalostettava sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä)
- Laadittava ehdotukset Pohjois-Suomen yhteistoiminta-alueen yhteistyösopimukseen sisällytettävistä asioista sote-vastuualueen osalta
- Arvioitava kasvupalvelujen järjestämis- ja tuottamismallin vaikutukset Kainuussa
- Yhteiset asiakkuudet esiin pirstaloitunutta tehtäväkenttää kokoavina linjauksina.
- Valmistelussa huomioon elinkeinonharjoittajien kehittämisen kokonaisvaltainen tarkastelu.
- Laadittava ehdotukset tehtävistä, jotka edellyttävät maakuntien välistä sopimista tulevia tehtäväjärjestelyjä varten (esim. alueellinen alkoholihallinto, ympäristöterveydenhuolto, liikenneasiat jne)



- Avoinna olevien tehtäväkokonaisuuksien, erityisesti liikenne- ja infratehtävien osalta, jäsenetään Kainuun tavoitetila keskitetysti järjestetyt tehtävät ja Pohjois-Suomen yhteistyö huomioiden
- Valmisteltava ehdotukset uuden maakunnan suunnittelu- ja strategiakokonaisuudeksi huomioiden myös käynnistyvän muutosfoorumin toiminta strategioiden laadinnan tukena.
- Selvitettävä viestinnän ratkaisujen tavoitetila Kainuun kannalta. Jäsennettävä, millainen on uuden maakunnan tehokas ja osallistava viestintä

Työryhmät valmistelevat parhaillaan toimialtaan luonnoksia uudessa maakunnassa käyttöönotettaviksi palvelukokonaisuuksiksi. Tarkoituksena on muodostaa asiakasnäkökulmasta **alustava** yhteinen näkemys toimialan palveluista ja palveluiden tuottamisen prosesseista ja niihin sitoutuvista voimavaroista (henkilöstö, toimitilat, varusteet, yhteistyötarpeet jne) uudessa maakunnassa.

Muutostiimin kokouksessa 13.1.17 on työstetty yhteenveto ohjeeksi työryhmien valmistelutyön jatkamista varten. Sitä on tarkennettu valmisteluryhmän ja työryhmien työpajassa 22.2.17. Evästysten pohjalta on luonnosteltu palvelujen ja resurssien suunnittelua varten sähköinen kysely, joka helpottaa tietojen keräämistä ja yhteenvetämistä. Jatkovalmistelun linjauksia ovat:

-Ensin suunnitellaan lakiluonnokset huomioiden uuden maakunnan toiminta ja vasta sen jälkeen sille edellytyksiä luova hallinto.

-Maakunnan toiminta koostuu organisaation suorittamista tehtävistä sekä järjestämistä ja tuottamista palveluista.

-Palvelut järjestetään ja tuotetaan asiakkaita varten. Asiakkaat voivat olla joko organisaation sisäisiä (esim. tukipalvelut maakunnan sisällä) tai ulkoisia.

-Jatkovalmistelu työryhmissä tehdään ns. käyttäjätapauksien pohjalta, jolloin valmistelussa vastataan mm. seuraaviin kysymyksiin:

- 1) Millaisesta palvelusta on kyse ? (lakisääteinen vai harkinnanvarainen, sisältyykö julkisen vallan käyttöä vai ei, kenen järjestämisvastuulle palvelu kuuluu, sisältyykö palveluun valinnanvapautta vai ei, mitkä yhteistyötahot liittyvät palvelun järjestämiseen/tuottamiseen)
- 2) Mikä on palvelun keskeinen asiakas?



- 3) Mikä on asiakkaan perustarve, johon palvelulla vastataan ?
- 4) Miten asiakas voi ottaa yhteyttä palvelun tuottajaan ?
- 5) Miten palvelu voidaan tuottaa asiakkaalle ?

Huomioon eri mahdollisuudet tuottamiseen, ovat hyvät käytännöt ja digitaalisuuden mahdollisuudet (fyysiset, sähköiset, mobiilit, paikkariippuvuus/-riippumattomuus, oma toiminta/yhteistyöverkosto tai –sopimus/ostopalvelut, monikanavaisuus, tuotteistaminen, itsepalvelu, palveluseteli, palvelujen tuottaminen yhdistelminä, toimialariippumattomuus asiakkaan kannalta jne)

- 6) Millaisella prosessilla palvelu tuotetaan asiakkaalle?
- 7) Millaista palveluneuvontaa/ohjausta asiakkaalle annetaan ja millaisessa verkostossa?
- 8) Miten asiakas voi vaikuttaa palvelun kehittämiseen? (palautteenanto, osallistaminen suunnitteluun)

## MAAKUNNAN PALVELUKOKONAISUUDET

 **Kainuu**

### Maakunnan palvelukokonaisuudet

 Yritykset	 Kansalaiset	 Viranomaiset & kumpanit
Kasvupalvelut	Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut	Alueiden kehittämispalvelut
Maatalous- ja elintarviketuotannon palvelut	Pelastus- ja turvallisuuspalvelut	Maaseudun kehittämispalvelut
Ympäristöterveyden palvelut	Kotoutumispalvelut	Alueidenkäytön palvelut
Vesi- ja kalatalouden palvelut	Vesien ja merenhoidon palvelut	Joukkoliikennepalvelut
(Kunnan ympäristönsuojelun palvelut)	(Kunnan rakennusvalvonnan palvelut)	Luonnonsuojelun palvelut

**SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUS**      3      16.2.2017      Pekka Höökkinen

Lähtökohtana valmistelussa ovat yllä mainitut, valtakunnallisesti linjatut maakunnan palvelukokonaisuudet ja niiden

Postiosoite:  
Kainuun liitto,  
Kauppakatu 1  
87100 Kajaani

Laskutusosoite:  
Kainuun liitto,  
Ostolaskut  
PL 401  
87070 Kainuu

Sähköposti:  
[etunimi.sukunimi@kainuu.fi](mailto:etunimi.sukunimi@kainuu.fi)

Y-tunnus  
2496992-4

Pankki:  
Iban:  
FI17 8119 9710 0090 04  
BIC: DABAFIHH  
OVT-tunnus:  
003724969924

Internet  
[www.kainuu.fi](http://www.kainuu.fi)



pääkohderyhmät. Palvelukanavina ovat sähköiset ja verkkopalvelut, asiakasneuvonnan palvelut sekä asiantuntija- ja toimipaikkapalvelut.

Tavoitteena on sujuva ja asiakkaan tarvetta vastaava palvelu, joka tuotetaan toiminnan ja kustannusten kannalta tehokkaasti. Tarkoituksena on valmistella palveluprosessit, joilla vähennetään nykytoiminnassa esiintyviä haittatekijöitä ja päällekkäisyyksiä sekä otetaan käyttöön eri organisaatioiden hyviä käytäntöjä ja hyödynnetään digitaalisia ratkaisuja. Aikataulun tiukkuuden takia työryhmien valmistelutyössä on syytä hyödyntää mahdollisimman paljon valmistelua tehostavaa yhteistä työryhmätilaa.

Lakiluonnosten keskeneräisyydestä huolimatta valmistelussa edetään vallitsevien hyvien käytäntöjen pohjalta ja luodaan mahdollisimman hyvä valmius valmistelun tarkentumiselle väliaikaishallintovaihetta varten.

### Muutosfoorumi

Valmisteluryhmä hyväksyi 17.11.16 kansalais- ja sidosryhmävaikuttamiseen keskittyvän, keskustelu- ja työskentelyareenana toimivan muutosfoorumin työskentelytavat ja 6.2.17 sen toimeenpanosuunnitelman. Foorumi on avoin kaikille esivalmistelusta ja maakunnan kehittämisestä kiinnostuneille organisaatiotaustasta riippumatta. Muutosfoorumi yhdistää työskentelyssään digitaalisuutta ja työpajatoimintaa sekä välittää vaikutteita työryhmävalmisteluun ja tukee uuden maakuntastrategian ja toimintamallien valmistelua. Kainuulaisten digitaaliseen kuulemiseen käytetään valtakunnallista Otakantaa.fi – palvelua. Muutosfoorumi on valmisteltu asiantuntijaksi valitun Kainuun sote-kuntayhtymän erikoissuunnittelija, terveystieteiden maisteri Saara Pikkaraisen toimesta. Valmistelussa on tehty yhteistyötä viestintäryhmän kanssa. Myös kunnat sekä paikallis- ja maakuntamedia ovat keskeisiä yhteistyötahoja. Muutosinfoissa kerrotaan päivänkohtainen tieto uudistuksen valmistelusta, ja työpajoissa mietitään vastauksia kansalaisten kannalta tärkeisiin kysymyksiin. Infotilaisuuksissa on mukana eri alojen asiantuntijoita ja järjestöjen edustajia. Yhtenä teemana tilaisuuksissa on ikäihmisten asumisen laaja-alainen kehittäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Muutosfoorumityöskentelystä on tarkoitus kehittää kokeiluvaiheen jälkeen uudelle maakunnalle pysyvä toimintamalli.

Foorumin työskentely on käynnistynyt seuraavasti:





## Muutosfoorumikokonaisuuteen sisältyvät muutosinfot kunnissa

### Kahvitarjoilu alkaen klo 16.30

<b>pv.</b>	<b>klo</b>	<b>kunta</b>	<b>paikka</b>	<b>osoite</b>
<b>keskiviikko</b>	22.3.	klo Suomussalmi 17- 20	Kianta -opisto, Alvari-Sali	Kauppakatu 20, B-porras 2. kerros
<b>keskiviikko</b>	29.3.	klo Ristijärvi 17- 20	Kylätalo Pyrylä	Verkkotie 11
<b>tiistai</b>	4.4.	klo Paltamo 17- 20	Korpitien koulu	Lampitie 2
<b>tiistai</b>	25.4.	klo Puolanka 17- 20	Puolankajärven koulu, auditorio	Koulukatu 2
<b>keskiviikko</b>	3.5.	klo Sotkamo 17- 20	kunnanvirasto, valtuustosali	Markkinatie 1
<b>keskiviikko</b>	10.5.	klo Kajaani 17- 20	Kajaanin kaupungin kirjasto, Kalevala -sali	Seminaarinkatu 15
<b>keskiviikko</b>	17.5.	klo Kuhmo 17- 20	Kuhmo -talo	Koulukatu 1
<b>torstai</b>	18.5.	klo Hyrynsalmi 17- 20	kunnanvirasto, valtuustosali	Laskutie 1

Henkilöstöllä on keskeinen merkitys esivalmistelussa. Muutoksen piirissä olevaa henkilöstöä on noin 3.800. Työryhmissä on henkilöstöjärjestöedustus (2 jäsentä/työryhmä, muissa kuin henkilöstöasiain alatyöryhmässä 1 jäsen/alatyöryhmä). Lisäksi on nimetty henkilöstöasioita kootusti yt-lain mukaisesti käsittelevä, pääsopijajärjestöjen ja työnantajatahojen edustajista koottu yhteistoimintaelin.



Kainuu

### Kainuun maakunnan henkilöstö 1.1.2019



21.3.2017

Uudistuksen valmistelua ja yhteensovittamista ohjaava valmisteluryhmä ovat työllistäneet esivalmistelun organisoinnin jälkeen projekti- ja viestintäsuunnittelu, lakiluonnoslausuntojen valmistelut, työryhmävalmistelun ohjeistus ja tukeminen, muutosfoorumien toimintatavat ja toimeenpano, maakunnallisen valmistelun tilannekuvan ylläpito sekä yhteyksien ja tietojen koordinointi valtakunnalliseen valmisteluun. Valmisteluryhmä on alustavasti paneutunut myös johtamisjärjestelmän, konsernirakenteen ja valtio-maakunta –suhteen neuvottelumenettelyn valmisteluun sekä varautumisen ja väliaikaishallintovaiheen valmistelujärjestelyihin. Tr 1:lle annettiin tehtäväksi selvittää Ely-keskuksen nykyisen toimitilan saneeraamismahdollisuus uuden maakuntaviraston sijoittumisvaihtoehdoksi.

Ohjausryhmän ja työryhmien sihteereistä sekä viestintäpäälliköistä ja muutosjohtajasta koostuva muutostiimi on kokoontunut ja käsitellyt työryhmätyöhön liittyviä yhteensovitustarpeita sekä palvelujen ja resurssien suunnittelua.

Esivalmistelua on hankaloittanut lainsäädännön ja erityisesti sote-valinnanvapauden ja maakunnille valtiolta siirtyvien tehtävien selkiintymättömyys. Haasteena on uuden maakunnan muodostavien organisaatioiden erilaisuus ja toisaalta mahdollisuutena niissä olevien hyvien käytäntöjen ja digitaalisuuden edelleen kehittäminen ja hyödyntäminen uuden maakunnan toiminnassa. Uudistus tarjoaa kuitenkin jo esivalmisteluvaiheessa Kainuulle varteenotettavan ja historiallisen mahdollisuuden maakuntaitsehallinnon ja –kehittämisen toteuttamiseksi.

Postiosoite:  
Kainuun liitto,  
Kauppakatu 1  
87100 Kajaani

Laskutusosoite:  
Kainuun liitto,  
Ostolaskut  
PL 401  
87070 Kainuu

Sähköposti:  
[etunimi.sukunimi@kainuu.fi](mailto:etunimi.sukunimi@kainuu.fi)

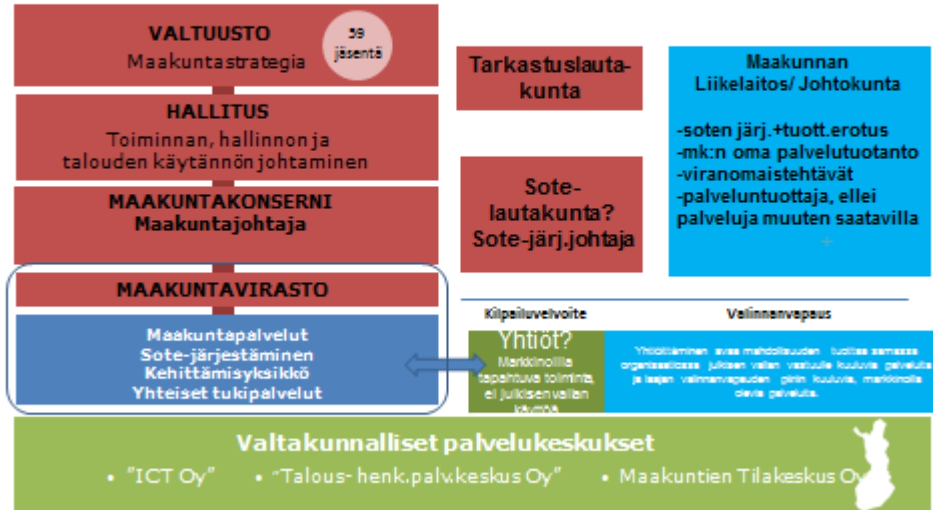
Y-tunnus  
2496992-4

Pankki:  
Iban:  
FI17 8119 9710 0090 04  
BIC: DABAFIHH  
OVT-tunnus:  
003724969924

Internet  
[www.kainuu.fi](http://www.kainuu.fi)



### Kainuun maakunnan organisaatio?



21.3.2017

15

### Maakuntaorganisaation peruspuitteiden aihiointia

Hallitus linjasi osana sote-ratkaisua, että kaikki 18 maakuntaa järjestävät ensihoidon, joten myös pelastustoimi järjestetään samoissa maakunnissa. Näin pelastuslaitokset voivat edelleen tuottaa ensihoitopalveluja terveydenhuollolle. Käytännössä hallituksen linjaus tarkoittaa sitä, että pelastuslaitoksia on jatkossa 18. Jatkossa on linjattava, voidaanko ensihoidon ja pelastuslaitoksen yhteiskäyttötilojen avulla tavoitella synergiaetuja.

Maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Maakunnan omasta palvelujen tuotannosta vastaa maakunnan liikelaitos. Liikelaitos on osa maakunnan organisaatiota, mutta se on toiminnallisesti ja taloudellisesti eriytetty maakunnan sisällä. Liikelaitosta johtaa ammattilaisista koostuva johtokunta ja johtaja. Liikelaitoksella on oma talousarvio erillisenä osana maakunnan talousarviota. Liikelaitos toimii paitsi palvelujen tuottajana myös julkista valtaa käyttävänä viranomaisena. Maakunnan liikelaitos tuottaa asukkaille julkiset sosiaali- ja terveyspalvelut myös silloin, jos niitä ei ole muuten saatavilla.

Asiakkaan valinnanvapautta koskevan lakiluonnoksen mukaan asiakas voisi valita palvelujen tuottajan nykyistä monipuolisemmin. Asiakas voisi listautua valitsemansa sosiaali- ja terveyskeskuksen asiakkaaksi ja valita lisäksi haluamansa suunhoidon yksikön. Sosiaali- ja terveyskeskukset ja suunhoidon yksiköt tuottavat palvelut itse tai verkostomaisesti. Ne voisivat myös myöntää asiakkailleen maksuseteleitä asiakkaan valitsemalta palvelun tuottajalta hankittaviin yksittäisiin palveluihin. Lisäksi asiakas voisi myös valita maakunnan tuottamissa palveluissa palveluja antava toimipisteen, kuten sairaalan. Asiakasseteli ja

Postiosoite:  
Kainuun liitto,  
Kauppakatu 1  
87100 Kajaani

Laskutusosoite:  
Kainuun liitto,  
Ostolaskut  
PL 401  
87070 Kainuu

Sähköposti:  
[etunimi.sukunimi@kainuu.fi](mailto:etunimi.sukunimi@kainuu.fi)

Y-tunnus  
2496992-4

Pankki:  
Iban:  
FI17 8119 9710 0090 04  
BIC: DABAFIHH  
OVT-tunnus:  
003724969924

Internet  
[www.kainuu.fi](http://www.kainuu.fi)



henkilökohtainen budjetti olisivat käytössä maakunnan tekemän palvelutarpeen arvioinnin perusteella ja niiden perusteella asiakas saisi valita palvelun tuottajan. Valinnanvapautta koskevasta lakiesityksestä on annettu työryhmä 2:n valmistelun pohjalta yhteinen Kainuu-lausunto ohjausryhmän kokouksessa 27.2.17.

Lakiluonnosten mukaan maakunnille perustetaan yhteisiä valtakunnallisia palvelukeskuksia, joihin keskitetään maakuntien tarvitsemia tukipalveluja. Lisäksi maakunnat voivat perustaa kuntien tai muiden julkisen sektorin yhteistyökumppanien kanssa yhteisiä tukipalveluja. Tukipalvelut ehdotetaan keskitettävän valtakunnallisesti kolmeen yhtiöön, joiden toimialat ovat talous- ja henkilöstöhallinto, ICT-palvelut sekä kiinteistöt ja toimitilat. Maakunta olisi yhtiöiden omistajana asukaslukunsa suhteessa. palvelukeskusten valmistelu on käynnistynyt Maakuntien Tilakeskus Oy:n perustamisella ja yhteistyöllä maakuntien nimeämien asiantuntijoiden kanssa.

Valmisteluryhmä päätti kokouksessaan 20.2.17 käynnistää yhteistyössä työryhmien 3 ja 5 kanssa selvitystyön yhteisen Kainuu –lausunnon valmistelemiseksi aluekehitys- ja kasvupalvelulaista ohjausryhmän käsittelyä varten. Selvittelyssä on myös lausunnon antaminen palvelutuottajalakiesityksen täydentämisestä sekä maakuntien rahoituslaista. Valmisteluryhmä käsittelee asiakokonaisuutta kokouksessaan 27.3.17.

Osana valtakunnallista kyselyä valtiovarainministeriölle ja sosiaali- ja terveysministeriölle on raportoitu Kainuun sote- ja maakuntauudistuksen esivalmistelun etenemisestä 21.3.17.

Lainsäädännön keskeneräisyydestä huolimatta esivalmistelua on vietävä maakuntatasolla määrätietoisesti eteenpäin niillä perusoletuksilla ja lähtökohdatiedoilla, jotka ovat tällä hetkellä olemassa. Tärkeää on ylläpitää hyvää valmiutta valmistella nopeasti kärkinäkökulmien (=asiakaspalvelun sujuvuus + elinvoiman parantaminen) pohjalta uuden maakunnan kannalta relevantteja vaihtoehtoja väliaikaishallintoa (1.7.17-1.3.18) ja myöhempiä valmisteluvaiheita varten.

Valtion taholta on tulossa muutostukea maakuntavalmisteluun. Muutosjohtamisen valmennuksen tarkoitus on antaa valmiuksia ensimmäisessä vaiheessa sote- ja maakuntauudistuksen ydinvalmistelijoille. Tavoite on vahvistaa valmistelijoiden valmiuksia viedä eteenpäin pitkäkestoista muutosta ja sen strategisia kärkiä. Muutosvalmennus käynnistyy syksyllä 2017, ja se toteutetaan kolmessa vaiheessa. Ensi vaiheessa mukana on n. 150 henkilöä, toisessa vaiheessa mukaan tulee mm. maakuntien tulevia päättäjiä. Kaksi ensimmäistä vaihetta rahoitetaan valtion rahoituksella. Kolmas vaihe on tarkoitettu keskijohdolle, ja sen toteutus ja osallistujien valinta on maakuntien päätettävissä. Muutosvalmennuksen palveluintegraattorina toimii HAUS Kehittämiskeskus Oy, mutta muutosvalmennus projektoidaan omaksi kokonaisuudekseen. Valittu projektijohtaja laatii suunnitelman valmennusohjelmasta, moduuleista ja sisältöteemoista. Kainuun osalta henkilöstöasiain alatyöryhmä ja yhteistoimintaelin valmistelevat valmisteluryhmän toimeksiannosta maakunnan omaa ESR-rahoitteiseksi



kaavailtavaa muutosvalmennushanketta. Se yhteensovitetaan em. valtakunnallisen hankkeen kanssa ja aloitetaan näillä näkymin loppuvuonna 2017.

#### 4) VIESTINTÄ

Muutosviestintää ohjaava ja eri organisaatioiden ammattiviestijöistä koostuva viestintäryhmä on kokoontunut aktiivisesti koko esivalmisteluvaiheen ajan. Viestintäryhmä on valmistellut päätöksentekoa varten mm. uudistuksen logon, viestintäsuunnitelman, viestintäsuositukset, tiedotteen julkaisuprosessikuvauksen ja kansalaisviestinnän toimenpidesuunnitelman sekä osallistunut muutosfoorumin kehittämiseen ja sen viestinnän suunnitteluun. Viestintäryhmä on myös koordinoinut muutoksessa mukana olevien organisaatioiden viestintää.

Kainuu-verkossa osoitteessa [www.kainuu.fi](http://www.kainuu.fi) oleva sivu on uudistunut. Sivun on aloitussivu, jolle on koottu linkkeinä Kainuun kuntien, kuntayhtymien ja kuntien yhdessä omistamien yhtiöiden palvelut. Mukana ovat myös yhteisöt, jotka ovat osa uutta Kainuun maakuntaa vuodesta 2019 alkaen. Ensimmäisessä osassa ovat linkit Kainuun maakuntauudistuksen, Kainuun soten ja Kainuun liiton pääsivuille, tärkeimmille alisivuille ja palveluihin. Ensimmäisestä osasta löytyvät myös uuteen maakuntaan liittyvien yhteisöjen sivujen linkit.

Uudistukseen liittyvä viestintä on mahdollisimman avointa. Kainuun uudistussivusto löytyy osoitteesta <http://www.kainuunliitto.fi/alueuudistus>. Sieltä käyvät selville mm. ohjaus- ja valmisteluryhmien pöytäkirjat ja työryhmien muistiot sekä keskeiset tapahtumat ja valmisteluun osallistuvien henkilöiden yhteystietoja.

Työryhmävalmistelun käyttöön saadut yhteiset työryhmätilat mahdollistavat paikasta riippumattomasti yhteisten valmistelutuotosten rakentamisen ja kommentoinnin sekä työryhmien kokoustyöskentelyn. Työryhmät ovat saaneet myös lukuoikeudet toistensa työtiloihin, mikä mahdollistaa yhteensovittamisen tehostumisen. Myös ohjausryhmän jäsenille annettiin työryhmävalmistelun seuraamiseksi omat lukuoikeudet. Valmisteluryhmä on myös omalta osaltaan antanut työryhmätilansa lukuoikeudet kaikkien uudistuksessa valmistelussa mukana olevien käyttöön.

Viestintäryhmä on valmistellut uudistuksen kotisivulle lomakkeen, johon voi lähettää kysymyksiä uudistuksesta. Vastaukset kootaan UKK-listaukseksi.

Valtakunnallista sote- ja maakuntauudistuksen sivustoa voi seurata [alueuudistus.fi](http://alueuudistus.fi) –linkistä. Sieltä näkyy myös jatkuvasti päivittyvä valtakunnallinen tiekartta <http://alueuudistus.fi/tiekartta/esivalmistelu>, josta käy hyvin ilmi uudistuksen muutoskokonaisuus ja siihen liittyvät tehtäväalueet. UKK-listassa on pikavastauksia usein esille nousseisiin kysymyksiin.

Laajan, valmisteluryhmän organisaatioihin ja muihin sidosryhmiin kohdistuneen esittäytymis- ja perehtymiskierroksen sekä kuntakäyntien jälkeen muutosjohtaja on jatkanut uudistusta koskevan esittelyinformaation tuottamista ja tilannekatsauksia eri sidosryhmissä. Kuntakierroksella ja muissakin tilaisuuksissa on noussut esille lähipalvelujen säilyttämisen ja elinvoiman kehittämisen tärkeys harvaan asutun maaseudun oloissa. Sote- ja maakuntauudistus on toteutettava niin, ettei toimiviin yhteistyökokonaisuuksiin muodostu uusia rajoja eikä toimintoja entisestään keskitetä. Palvelutuotannossa on hyödynnettävä digitaalisuutta ja erilaisia tapoja tuottaa palveluja vallitsevat erityisolosuhteet huomioiden. Palvelujen kehittämiseksi on käyty



valmistelemaa keskustelua hankeyhteistyömahdollisuudesta mm. Kainuun Nuotta ry:n ja Kajaanin ammattikorkeakoulun kanssa.

### 5) AIKATAULU

Esivalmistelun yleisaikataulu on seuraava:

## Kainuun esivalmistelun aikataulu

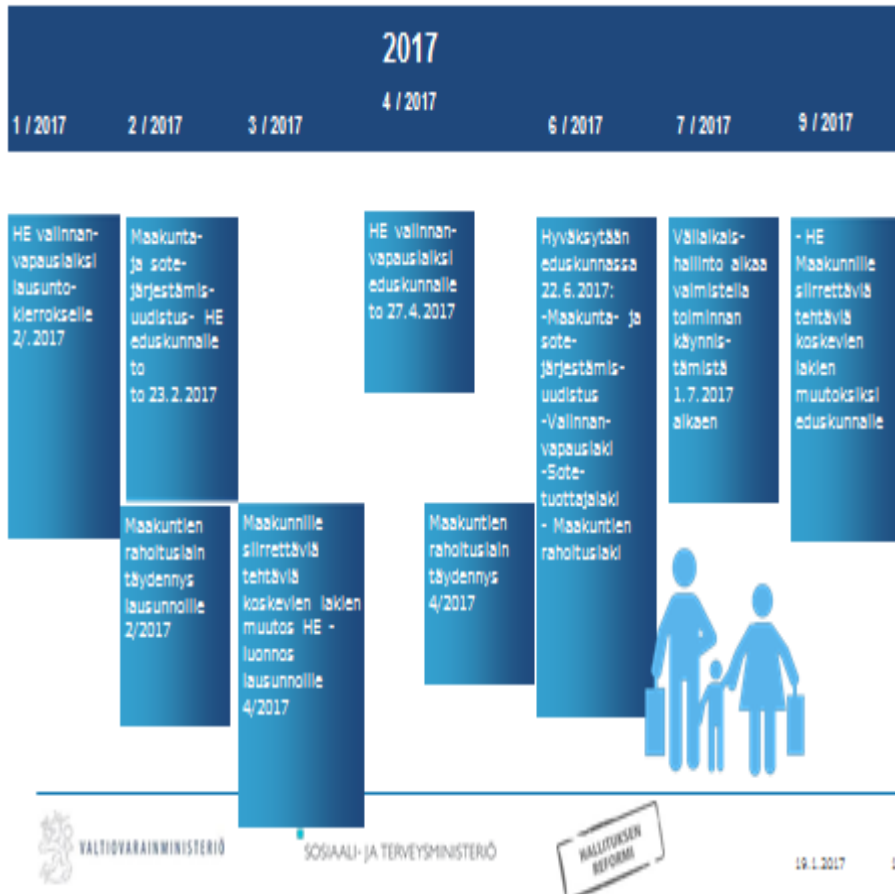


6.6.17 järjestetään työryhmävalmistelun yhteenvedoseminaari. Ohjausryhmän käsittely on 19.6.17.

Työryhmien perusteelliseksi edennyt organisoitumisvaihe huomioon ottaen työskentely pääsi järjestäytymisvaiheen jälkeen käynnistymään toden teolla marraskuun alussa 2016. Valmisteluvaiheiden mukainen aikataulutus on näin ollen muodostunut tiukaksi. Aikataulussa pysyminen edellyttää suunnitelmallista etenemistä tilanteessa, jossa olennaisia osia annettavasta lainsäädännöstä on vielä avoimena ja resurssitietojen saatavuus vaihtelee. Valmistelussa on tärkeää säilyttää maakunnan kokonaisuutta edistävä tavoitetietoisuus, joka ottaa huomioon 1.7.17 muodostuvan väliakaishallinnon edellytykset ja tarpeet uuden maakunnan perustamisen ja toiminnan käynnistämisen kannalta.



## Maakunta-sote prosessin pääaikataulu





## Esivalmistelulla perusta jatkolle



Kainuu

- Esivalmistelun avulla mahdollisimman hyvä perusta 1.7.17 lukien alkavalle uuden maakunnan väliaikaishalintovaiheelle

### Lakiluonnoksessa todettu:

- Valmistelutoimielimen tehtävänä on yhteistyössä niiden viranomaisten kanssa, joista tehtäviä ja niitä hoitavaa henkilöstöä siirtyy maakunnalle:
- 1) selvittää maakunnille siirtyvä henkilöstö ja valmistella maakuntavaltuustolle ehdotukset henkilöstön siirtosuunnitelmaksi ja -sopimuksiksi;
- 2) osallistua maakunnille siirtyvän irtaimen ja kiinteän omaisuuden selvittämiseen;
- 3) osallistua maakunnille siirtyvien sopimusten ja näitä koskevien oikeuksien ja velvollisuuksien selvittämiseen;
- 4) osallistua maakunnille siirtyvien hallinto- ja palvelutehtävien hoitamista tukevien tietojen ja viestintätekniisten järjestelmien ja ratkaisujen selvittämiseen;
- 5) valmistella maakunnan toiminnan ja hallinnon järjestämistä;
- 6) päättää maakunnan vuoden 2018 talousarviosta;
- 7) osallistua ensimmäisten maakuntavaalien järjestämiseen;
- 8) valmistella muut maakuntien toiminnan ja hallinnon käynnistämiseen välittömästi liittyvät asiat.

14.10.2016

Kainuun siviiliuudistus / HM

### Väliaikainen valmistelutoimielin



Kainuu

-Suunnitellun aikataulun mukaan maakunnat perustetaan julkisoikeudellisina siirtymävaiheen yksikköinä **1.7.2017**.

-Ensimmäisiin maakuntavaaleihin ja uuden maakuntavaltuuston sekä -hallituksen järjestäytymiseen saakka maakunnan puolesta päätöksiä tekee väliaikainen valmistelutoimielin.

-Maakunnan alueen maakunnan liiton, kuntien, sairaanhoitopiirin, erityishuoltopiirin, pelastuslaitoksen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja työ- ja elinkeinotoimiston on **sovittava** välittömästi voimaanpanolain voimaantultua väliaikaisen valmistelutoimielimen **kokoonpanosta**.

**-Maakunnan liitto johtaa sopimusneuvotteluja.**

**-Maakuntahallitus asettaa väliaikaisen valmistelutoimielimen neuvottelussa sovittun mukaisesti.** Jos toimielintä ei ole asetettu kahden kuukauden kuluessa, valtioneuvosto asettaa valmistelutoimielimen valtiovarainministeriön esityksestä. Valmistelutoimielimen jäsenet on valittava em. organisaatioiden viranhaltijoista, joilla on hyvä asiantuntemus toimialansa hallinnosta ja toiminnasta. Valitut henkilöt pysyvät virkasuhteessa organisaatioihinsa.

Postiosoite:  
Kainuun liitto,  
Kauppakatu 1  
87100 Kajaani

Laskutusosoite:  
Kainuun liitto,  
Ostolaskut  
PL 401  
87070 Kainuu

Sähköposti:  
[etunimi.sukunimi@kainuu.fi](mailto:etunimi.sukunimi@kainuu.fi)

Y-tunnus  
2496992-4

Pankki:  
Iban:  
FI17 8119 9710 0090 04  
BIC: DABAFIHH  
OVT-tunnus:  
003724969924

Internet  
[www.kainuu.fi](http://www.kainuu.fi)





### Väliaikainen valmistelutoimielin



Kainuu

-Toimielimen jäsenet käyttävät toimielimessä itsenäisesti toimivaltaansa eivätkä he ole tässä tehtävässä työnantajansa edunvalvojia, vaan vastaavat maakunnan perustamisen täytäntöönpanon valmistelusta ja **maakunnan yleisestä edusta**.

-Väliaikainen valmistelutoimielin voi palkata **henkilöstöä avustamaan** sen tehtävien hoitamisessa. Henkilöt palkataan maakuntaan virka- tai työsuhtesuhteeseen ja heidän työnantajavelvoitteistaan vastaa valmistelutoimielin toimikautensa ajan. Väliaikainen valmistelutoimielin voi ottaa henkilöitä vain **määräaikaiseen** virka- tai työsuhtesuhteeseen siten, että määräaika päättyy viimeistään 31.12.2018 ja tehdä muita maakuntaa sitovia sopimuksia siten, että määräaika päättyy viimeistään 31.12.2019.

-Voimaanpanolain 7 §:n mukaan väliaikainen valmistelutoimielin johtaa maakunnan toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelua ja käyttää sitä koskevaa päätösvaltaa **maakuntavaltuuston toimikauden alkuun asti**. Valmistelutoimielin voi asettaa keskuudestaan **jaostoja** hoitamaan erikseen määrättyjä tehtäviä ja siirtää näitä tehtäviä koskevaa päätösvaltaa jaostolle.

Kainuun maakuntahallitus on kokouksessaan 27.2.17 päättänyt käynnistää väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpanoa koskevat neuvottelut.

**Lakiesityksen mukaan väliaikainen valmistelutoimielin asetettaisiin voimaanpanolain tultua voimaan kesällä 2017 tai viimeistään kahden kuukauden kuluessa voimaanpanolain voimaantulosta syksyllä 2017.** Maakunnan alueen maakunnan liiton, kuntien, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistoiminta-alueiden, sairaanhoitopiirin, erityishuoltopiirin, pelastuslaitoksen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja työ- ja elinkeinotoimiston on sovittava välittömästi voimaanpanolain voimaantultua väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpanosta. Väliaikaisen valmistelutoimielimen jäsenet on valittava edellä mainittujen organisaatioiden viranhaltijoista, joilla on hyvä asiantuntemus toimialansa toiminnasta ja taloudesta. Laissa ei aseteta rajoituksia valmistelutoimielimen jäsenmäärälle.

Jos maakunnan liiton hallitus ei olisi asettanut väliaikaista valmistelutoimielintä viimeistään kahden kuukauden kuluessa lain voimaan tulosta, sen olisi säännöksen mukaan välittömästi ilmoitettava asiasta valtiovarainministeriölle. Valtioneuvosto asettaisi tällöin valmistelutoimielimen valtiovarainministeriön esityksestä. Tässä tapauksessa valmistelutoimielimessä olisi oltava maakunnan **alueen kunnista ja perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistoiminta-alueista yhteensä 6 jäsentä, sairaanhoitopiiristä 2 jäsentä, erityishuoltopiiristä 1 jäsen, maakunnan liitosta 1 jäsen, pelastuslaitoksesta 1 jäsen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta 1 jäsen ja työ- ja elinkeinotoimistosta 1 jäsen sekä heidän varajäsenensä.**



Tarkoituksena on, että valitut henkilöt pysyisivät virkasuhteessa edellä tarkoitettuihin organisaatioihin ja että heidät vapautettaisiin varsinaisista tehtävistään siten, että he voisivat toimia valmistelutoimielimessä tarvittaessa kokoaikaisestikin. Heidän työnantajavelvoitteistaan vastaisivat tänä aikana kuitenkin ne organisaatiot, joihin he ovat virkasuhteessa. On kuitenkin huomattava, että toimielimen jäsenet käyttäisivät toimielimessä itsenäisesti toimivaltaansa eivätkä he olisi tässä tehtävässä työnantajansa edunvalvojia, vaan **vastaisivat maakunnan perustamisen täytäntöönpanosta ja maakunnan yleisestä edusta**. Väliaikaiseen toimielimeen **sovelletaan miesten ja naisten tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:ää julkisen hallinnon ja julkista valtaa käyttävien toimielinten kokoonpanosta.**

Poliittisten ryhmien neuvottelukokouksessa 13.3.17 linjattiin Kainuun väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpanon neuvotteluprosessiin liittyen seuraavaa:

-Lähtökohtana neuvotteluille on lakiesitykseen perustuen nykyisessä valmisteluryhmässä edustettuna olevien maakunnallisten avainorganisaatioiden ylimmän viranhaltijajohdon muodostama kokoonpanopohja. Myös Pohjois-Suomen aluehallintovirasto ja Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskus voivat kumpikin nimetä jatkossa yhden edustajansa varajäsenineen valmistelutoimielimen jäseneksi. Toimielimeen varataan myös vastaisuudessa kolme jäsenyyttä varajäsenineen kunnille.

-Henkilöstöjärjestöt voivat yhteisesti nimetä valmistelutoimielimen kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeudella osallistuvat kaksi jäsentä varajäsenineen.

-Uudistuksen ohjausryhmän puheenjohtaja voi osallistua läsnäolo- ja puheoikeudella valmistelutoimielimen kokouksiin.

-Aikataulutavoitteena on, että **eri sidosryhmät nimeävät edustuksensa valmistelutoimielimeen 31.5.17 mennessä**. Kainuun maakuntahallitus tulee päättämään kokoonpanosta kokouksessaan 19.6.17. Asiaa käsitellään myös uudistuksen ohjausryhmän kokouksessa 19.6.17.

-Valmistelutoimielimen väliaikaishallintovaiheen toimeenpanoluonteista valmistelua linjaa ja tukee uudistuksen ohjausryhmä ja poliittisten ryhmien neuvottelukokous. Työryhmät jatkavat valmisteluaan luottamushenkilöiden puheenjohtajuudella. Oikeudellisesti pitkäjänteisesti sitovat ja merkittävimmät päätökset ovat tehtävissä vasta maakuntavaaleilla valittavan uuden maakuntavaltuuston toimesta maaliskuun alusta 2018 lukien.

-Väliaikaishallintovaiheessa arvioidaan mahdollisuus laajentaa nykyisten työryhmien jäsenyyksiä myös yrittäjien, palveluntuottajien ja III sektorin edustuksella.



## KANSALAINÄKÖKULMA

### 6) Mikä muuttuu kansalaisen kannalta?

Uudistuksen tavoitteena on turvata rahoituksen niukentumisesta huolimatta kansalaisten arjen sujuvuuden kannalta välttämättömät lähipalvelut mahdollisimman toimivina.

Palvelutuotannossa siirrytään aiempaa enemmän monituottajuuteen. Julkisten toimijoiden ohella myös yksityiset organisaatiot saavat asiakkaiden valintojen perusteella lisää vastuuta palvelutuotannossa. Palveluiden tuottamisessa hyödynnetään jatkossa laajemmin myös kumppanuuksia, monikanavaisuutta ja sähköistämistä.

Yritystoimintaa edistävät palvelut kootaan suuremmiksi kokonaisuuksiksi. Tarkoituksena on rakentaa yrittäjille yksilöllinen kokonaispalvelu, joka tehostaa voimavarojen käyttöä yritystoiminnan kehittymiseksi.

### 7) Miten kainuulainen voi vaikuttaa uudistukseen?

Kainuulaiset voivat vaikuttaa uudistuksen valmisteluun seuraamalla esivalmistelun kotisivustoa <http://www.kainuunliitto.fi/alueuudistus>, antamalla valmistelijoille palautetta ja osallistumalla muutosfoorumien työskentelyyn sekä muutosinfoihin ja muihin tapahtumiin. Kotisivustolta löytyvät myös valmistelijoiden yhteystiedot.

Lisätiedot:

Muutosjohtaja Harri Mattila, 044 410 07 34, [harri.mattila@kainuu.fi](mailto:harri.mattila@kainuu.fi)

Valmistelusta on saatavissa ajankohtaista tietoa työryhmien sihteereiltä seuraavasti:

- Yhteiset palvelut: Ville Turunen, 044 797 03 99, [ville.turunen@kainuu.fi](mailto:ville.turunen@kainuu.fi)
- Sosiaali- ja terveystyö, pelastustoimi: Matti Heikkinen, 044 750 24 24, [matti.heikkinen@kainuu.fi](mailto:matti.heikkinen@kainuu.fi)
- Työvoima-, yritys- ja maaseutupalvelut: Maija Granqvist, 029 503 90 33, [maija.granqvist@te-toimisto.fi](mailto:maija.granqvist@te-toimisto.fi)
- Maankäyttö, luonnonvarat, liikenne, ympäristö: Jari Pesonen, 029 502 38 61, [jari.k.pesonen@ely-keskus.fi](mailto:jari.k.pesonen@ely-keskus.fi)
- Aluekehitys ja strategia: Heimo Keränen, 044 41 007 41, [heimo.keranen@kainuu.fi](mailto:heimo.keranen@kainuu.fi)